ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ, ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Масланич І.С.
студентка,
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник: **Бехта І.А.**
доктор філологічних наук, професор,
Львівський національний університет імені Івана Франка

РОЛЬ МУЛЬТИМОДАЛЬНОСТІ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ПРОЗОВИХ ТЕКСТАХ

Нині серед вітчизняних і зарубіжних науковців усе більше зацікавлення викликає поняття мультимодального художнього прозового тексту та його особливостей. Поява й подальше поєднання інноваційних технологій створює нові методи й засоби поширення інформації та здійснення комунікації. Про підвищений інтерес до мультимодальності тексту в сучасній лінгвістиці англомовного художнього прозового тексту свідчить низка праць, присвячених цій сфері досліджень.

Актуальність теми зумовлена активною реалізацією кросс-семіотичного підходу у сучасній лінгвістиці. У статусі новітньої царини перебуває також мультимодальна лінгвістика. На появу цього наукового проекту вплинула передусім унікальна цифрова дійсність, яку якій ми зараз живемо.

Окрім того, проблема мультимодальності є однією з ключових у невербальній семіотиці. Основними аспектами мультимодальності є дослідження вербальних, невербальних, змішаних вербально-невербальних, тілесних компонентів знакової комунікації і створення моделей вербальної, невербальної, змішаної поведінки [7, с. 4].

Мультимодальним вважається текст, закодований семіотично різнорідними засобами: вербальними і невербальними. Мультимодальне розуміння інформації взаємозумовлене, а саме, всі компоненти комунікації інтерпретуються в сукупності і рекурсивно, тобто значення

постійно обробляються і модифікуються. Окрім мови, яка є центральним кодом текстової організації, невербальні компоненти відіграють важливу роль в процесі передачі сприйняття інформації.

Мультимодальний художній текст передає значення за допомогою поєднання двох або більше форм екстралінгвальних засобів, наприклад, плакат передає значення за допомогою поєднання письмової мови, нерухомого зображення та просторового дизайну. Кожна форма має своє конкретне завдання та функцію [4, с. 28] у процесі осмислення смислу, і зазвичай він передає лише частину повідомлення в мультимодальному тексті. У книжці з малюнками друкований текст та зображення доповнюють один одного та кожен відіграє невід'ємну роль у розповіді історії, хоча роблять це по-різному. У будь-якому випадку читачі художніх мультимодальних прозових творів беруть участь у сигніфікаційних актах через семіотичні системи та в побудові трансмодального значення окремого тексту на відміну від «простих» актів алфавітного декодування та сигніфікації:

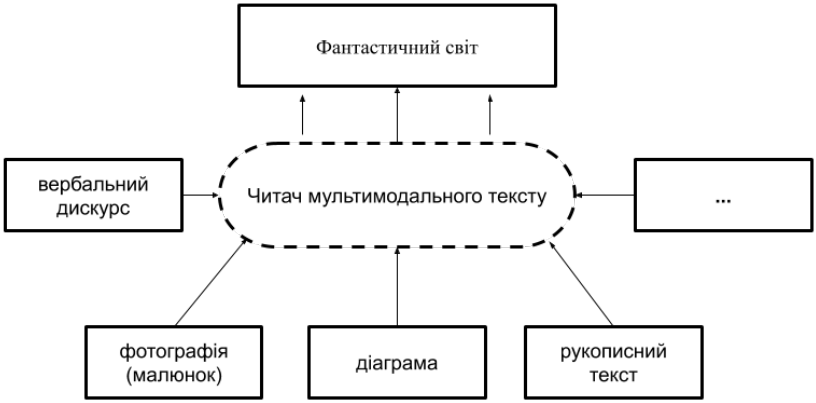

Рис. 1. Структура мультимодальності художнього тексту та когнітивна побудова вигаданого світу

Джерело: [5]

Наочним прикладом того як тісно переплітаються і нерозривно співіснують різні мультимодальні елементи художнього прозового тесту є сучасна прозові твори, а саме англомовна фантастична проза. Найбільш різноманітними і багатими в цьому плані є звісно дитяча

англомовна проза. Однак не варто забувати і про популярні на сьогоднішній день графічні новели чи романи, комікси, книги з аудіо- чи відео-додатками. Навіть заявляють про появу нового жанру – «мультимодального роману», що містить у собі елементи невербального семіотичного характеру, як наприклад фотографії, карти вигаданих чи реальних місцевостей, карикатури, ілюстрації зі сюжету, рукописний текст і т.д. Тобто усі вище перелічені артефакти не зовсім мовного характеру, репрезентують семіотичні джерела та можливості, що створюють, циркулюють та відображають у фантастичному світі художньої прози.

До відомих зразків мультимодальної англомовної художньої прози належать «Гобіт» та «Володар перстнів» Джона Толкіна, «Дім дивних дітей» Ренсома Рігга, «Темні матерії» Філіпа Пулмана та ін.

Список використаних джерел:

1. Гливінська Л. К. Об’єкт неолінгвістики – мультимодальність: завдання і рішення. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2018. Issue 177. С. 23–26.

2. Бехта І. А., Карп М. А. Мультимодальні засоби когезії та когерентності у сучасних літературних казках: теоретико-методологічна інтерпретація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2014. № 13. С. 87–90.

3. Андрєєва І. О. Мультимодальний аналіз дискурсу: методологічна основа та перспективи напряму. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2016. № 7. С. 3–7.

4. Kress G. Multimodality: a social semiotic approach to contemporary communication. London, Routledge. London, 2010, 212 p.

5. Hallet W. Reading Multimodal Fiction Anglistik Volume 29, Issue 1 (2018), pp. 25–40.

6. Gibbons A. Multimodality, Cognition, and Experimental Literature. London : Routledge, 2014. 288 p.

7. O'Halloran K.L., Smith B. Multimodal Studies: An Emerging Research Field // O'Halloran K.L., Smith B. (eds). Multimodal Studies. Exploring Issues and Domain. NY, 2011. P. 1–16.